

«Народ» излази сваког дана по подне. Штампарија се налази у улици Коломбо број 6. Власник КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

На рушевинама Аустрије

Питање Аустрије, после пораза Бугарске, само се по себи ставља на дневни ред. Аустрија нас двојако интересује, и као непријатељ, који је окупирао делове Србије, и као држава на чијим рушевинама треба да се створи слободна држава Срба, Хрвата и Словенаца. Али како задовољењу оваква интереса треба да претходи пораз, то је та претходна акција сада и актуелна.

Наше трупе и савезничке врше предано и храбро све што је потребно да се у том циљу учини споља. Узалудни напори у долини Мораве, које чине аустријске и немачке трупе неће ниуколико моћи да омету досуђени удар Аустрији на њеним јужним границама; а пошто се дође до Саве и Дунава први интерес — ослобођење Србије, као задовољен, исчезава. Пред нас и наше Савезнике иставиће се тада, у свој својој обимности војничкој и политичкој питање о рушењу Аустрије, што значи, у исто време, и ослобођење у њој поробљених народа.

Колико је то питање самоникло и већ дозрело за дефинитивно решење није потребно наглашавати. Оно има својих бораца и с једне и с друге стране аустријских граница. Апостолска преданост бораца, и проливена крв и мастило уверили су све оне, који данас деле судбину света, да је питање слободе и самосталности словенских народа у Аустрији, питање правде, питање оних високих моралних

ФЕЉТОН

ПРАВО НА ШТРАЈК

После ручка 29 априла 19., штампар Теноар, пуштајући густе димове из своје цигаре, баци и нехотице поглед на свој отворени дневник.
Чинило се, да му није било најпријатније.
Релативно велика сума новаца улазила је сваког дана у његову касу, али, на вели жалост, већи део је одмах одлазио радницима.
26 априла, примање франака 100
надница радницима 70
27 априла, примање франака 100
надница радницима 70
28 априла, примање франака 97
надница радницима 70
И ако је на стоваришту

ма овој, испирисана свешћу о скором поразу Немачке. Исмејава изјаву нове владе по којој ова тврди да је Немачка демократизована, чинећи примедбу о томе да је кајзер у својој прокламацији војсци опет истицао свој ауторитет и изјављује да само безусловна капитулација Немачке и кажњавање постдамских проузроковача рата могу бити основа за закључење мира а један од услова за ово мора бити обновљење Србије.
»Делл Мел« каже: »Пред повраћаја покрајине имаовине и исплате свију оштета проузрокованих, у чему се слажу и други листови, тражи се такође, да Немачка буде предата суду Савезника као и велики злочинци овога рата рачунајући, и самог кајзера и још других пет стотина, као и то да Немачкој не треба вратити њене колоније ни под којим околностима.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Јављају о другим важним напредовањима савезничких армија од, источно од Ланса на северу, до Аргона, на југу.
Енглези и Американци јако притискују и гоне узастопце непријатеља на фронту од 32 километра источно од Жинденбургове линије Камбре-Сен Кантен.
Французи напредују од Ене до Аргона и спојили су се са америчким трупама, које такође брзо напредују.
Непријатељ напушта и Шмен де Дам и спрема се на евакуацију Лаона.
Лондон. — Критичар »Вестминстер Газет« мисли да ће Немци извршити повлачење таквих обима, које се није до сада још видело. Зависиће од хитрине савезничких команданата, да то повлачење претворе у ратуло немачке војске.

ТАЈНИ УГОВОРИ

Вашингтон. — Министар спољних послова Лансинг дао је следећу изјаву:
»Вести које круже по Европи и у којима се тврди да су Енглеска и

НА БАЛКАНСКОМ ФРОНТУ

Коминике Савезничких армија на Истоку
Настављајући гоњење аустроугарских јединица, које су журно биле послате да зауставе њихово надирање, српске су трупе после јаких борби, освојиле у вече 27 септембра висове јужно од Ниша.
Задобиле су заробљеника као и 4 хаубице од 150 м.м. и 2 пољска топа.
Француске трупе заузеле Призрен.
На осталом делу фронта ништа важно.

У ФАЗИ РАСПАДАЊА

Цирих. — Из Беча: Немачки социјалистички посланици изгласали су резолуцију, којом траже федерализам на тој основи, што ће се ујединити све немачке провинције у једну немачку аустријску државу, која би уредила своје потребе према својим односима са осталим народима Аустрије и са Немачком. Резолуцијом се признаје словенским народима и Румунима из Аустрије право на самоопредељење, а Словенима још и право да створе своје народне државе, искључујући из тога сваки немачки крај. Али све то у границама Аустрије.
»Ако Југословени и Чеси одбију да преговарају на овој основици — закључује резолуција — изјављујемо да ће се немачки народ у Аустрији одупрети свим средствима свакој одлуци донетој без његова учешћа у погледу немачког државног права, била та одлука акт државне власти или наметнута мечем страног завојевача. Према сваком покушају ове врсте, немачки народ у Аустрији употребиће неограничено право самоопредељења и извојеваће га свим средствима«.

САМО ПОБЕДОМ

Лондон. — Командант целокупне енглеске војске Робертсон изјавио је приликом отварања официрског клуба у Лидсу следеће:
»Догађаји који су се одиграли последњих несећа показују, да наш напор почиње да се осећа. То још не значи, да смо добил рат, али указује, да се пораз Немачка почиње да оцртава, што је само предзнак за задовољавајући мир.
»Једина тачка о којој не можемо са сигур-

ОПАДАЊЕ МОРАЛА

Амстердам. — Дописник »Телеграфа« са источног фронта јавља: Последњи транспорти аустроугарских трупа не заустављају се ни на једној станици у Немачкој, већ само на отвореној прузи. Изгледа да су на опрези према овим трупама, и теже, да их потпуно одвоје од спољњег света, како не би сазнали где иду.
Шта више, сви војници за време путовања морају остати у вагонима, а прозори се затварају при проласку кроз железничке станице.

У АУСТРИЈИ

Цирих. — И опет је загрмео чешки првак Станек у аустријском парламенту. Он је између осталог рекао:
»Врхунац страшног рата већ смо прешли. Немци су свршетак, који су Чехословаци предвиђали. Историја води у пропаст оне који су то заслужили. Сви народи, који љубе мир и слободу, ујединили су се да одбаце и за свагда учине нешкодљивим немачки дух, инкарнацију аутократије и милитаризма. Предвиђало се на којој ће страни бити коначна победа. Када су Чеси тражили, да узму учешћа у преговорима у Брест Литовском, Немци су им запретили вешалима. Али сад ће чешки представници учествовати на великим преговорима. Не Чеси из Аустрије, већ представници чехословачких дивизија, са којима ће се морати да разговара о чешком питању. Заслуга је ових организација што Француска није још више опљачкана од немачких трупа и што Париз, срце Француске, и Каље нису постали плен Немачка«.

»Другови, тражите осмоминутни дан. На полеђини истога Теноара отпоче рачунати. Помножи 100 франака са 30 дана. Збир му је јасно говорио, да би идућег месеца могао рахат предати на чување Народној Банци 3000 франака, ни више ни мање.
Као сваког јутра, тако и 30 априла, шегрт почисти радионицу штампарије Теноар.
Једно нарченце хартије привуче његову пажњу, он се саже и дохвати га. С једне стране угледа цифре исписане оловком 100 пута 30=3000. На ово и не обрати пажњу, већ отпоче читати полеђину на којој је стајало: »Другови, тражите од сада осмоминутни рад« У намери, да се наменише оловком ту цедулицу о вид. У пола десет часова присвојеше радници и почеше читати ову о-

бјаву по неколико пута. Око 10 часова један ће се од њих усудити да ре-кне: Аох, како лепе среће! Ала би то била уживација! Кад би зајста од сад ради-ли само 8 минута дневно. Око једног сата изјави други: »Ово је да те Бог сачува од ране зоре, па све до мрка мрка човек просто цркава на послу! Око 4 часа промрља трећи: Тако ми свега на свету пропаћемо! Овај ће нас рад упропастити. Кад су се затварале радионице, најстарији радник у штампарији »Теноар« закуца на канцеларијска врата.
— Слободно, драги пријатељу...
— Газда... како да кажем... ја и другови смо се решили да од сад не радимо више од 8 минута дневно.
— 8 минута! узвикну господин Теноар. 8 минута!

двостручила, тако је могао положити у банку на своје име 6.000 франака. Стовариште му беше готово испрљено.
При повратку кући, сретне код своје капије најстаријег радника.
— Добар дан, пријатељу, основи га љубавно Теноар. Не могу да пропустим, а да Вам не кажем, да вам потпуно одобравам на енергији, коју сте показали у штрајку. То је, вере ми, диван предзнак за будуће социјалне трајбине, али ипак за то мишљења сам, да вам више ништа не стоји на путу, да отпочнете рад на својим машинама. Један сат доцније другеви наставише носеа у штампарији »Теноар«
Ставивши у покрет машине, они су само одмахвајући главама и говорили:
— Овога пута нам се измиголи осмоминутни дан,

ШАЛА И ЗЉБАВА

Неразумљиво јој је млада жена: »Али Стево, пре него што смо се узели, говорио си, да ћеш ме на рукама носити, а сада ти је тешко, да носиш неколико пакета!«
По заслуги
Он: »Шта то значи!? — Ни капи бензина у кући, да бих могао очистити флекку на капуту.«
Она: »То си и заслужио! — Кад сам те молила, да ми купиш аутомобил, ти си одбио, а да то ниси учинио имао би бензина!«
Госп.: »Ви сте сигурно члан антиалкохолничарског друштва!«
Кафеџија: »Шта-а-а? — Ја-а-а?«
Госп.: »Ја сам то веровао по томе, што чаше с пићом до пола пунисте!«

